

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 20 marca 2020 r.

Adam Bodnar

XI.812.2.2020.AKB

Pan
Michał Dworczyk
Szef Kancelarii
Prezesa Rady Ministrów
aleja J. Ch. Szucha 14
00-582 WARSZAWA

Szanowny Panie Ministrze!

Do mojego Biura wpływają skargi osób głuchych, które wskazują na **brak dostępności komunikatów organów państwowych**, w tym Prezesa Rady Ministrów oraz Ministra Zdrowia, w związku z wprowadzeniem stanu zagrożenia epidemicznego. W szczególności Wnioskodawcy zwracają uwagę, że **nie wszystkie konferencje prasowe i wystąpienia podmiotów odpowiedzialnych za informowanie obywateli o aktualnej sytuacji panującej w kraju w związku z rozprzestrzenianiem się COVID-19 są tłumaczone na polski język migowy**. Podkreślają także, że mimo zaopatrzenia od niedawna transmisji konferencji Prezesa Rady Ministrów w takie tłumaczenie okienko, w którym pojawia się tłumacz jest zbyt małe, co prowadzi do tego, że starsze osoby głuche oraz osoby głuche mające jednocześnie dysfunkcję narządu wzroku nie są w stanie zrozumieć prezentowanego komunikatu, co może wpłynąć na stan ich bezpieczeństwa w związku z aktualnie panującą w kraju sytuacją.

Ponadto osoby głuche sygnalizują Rzecznikowi, że **formy pomocy, o których obywatele są informowani poprzez rządową stronę internetową pod adresem <https://www.gov.pl/web/koronawirus/pomoc-dla-potrzebujacych> są niedostępne dla osób z dysfunkcją słuchu**. Strona zawiera bowiem wykaz numerów telefonów, na które można dzwonić w sytuacji konieczności skorzystania z pomocy. Jednakże na wskazanej stronie nie zostały podane adresy e-mail, numery telefonów komórkowych, na które można wysłać SMS, ani numer infolinii w języku migowym. **Osoby głuche nie są w stanie**

porozumieć się przez telefon. Nie wszystkie z nich mają też wokół siebie osoby, które mogłyby pomóc im w uzyskaniu potrzebnych wiadomości. W konsekwencji osoby z dysfunkcją słuchu nie są w stanie pozyskiwać informacji i korzystać z pomocy w sposób równie efektywny jak osoby bez tej niepełnosprawności.

Pragnę zaznaczyć, że jako organ monitorujący wdrażanie postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 poz. 1169), w tym szczególnie trudnym czasie wielką wagę przykładam do zapewnienia jak najwyższego poziomu bezpieczeństwa osobom w szczególności sposobem narażonym na wykluczenie, którymi niewątpliwie są osoby z niepełnosprawnościami. Ratyfikacja przez Polskę tej Konwencji potwierdziła prawo osób z niepełnosprawnościami do pełnego i równego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz poszanowania ich przyrodzonej godności. W kontekście aktualnej sytuacji, czuję się w obowiązku przypomnieć, że **artykuł 11 Konwencji obliguje Państwa-Strony do podejmowania wszelkich niezbędnych środków w celu zapewnienia ochrony i bezpieczeństwa osobom z niepełnosprawnościami w sytuacjach zagrożenia.** W artykule 25 Konwencji podkreślono z kolei obowiązek wdrażania działań gwarantujących dostępność dla osób z niepełnosprawnościami usług opieki zdrowotnej bez dyskryminacji. Co istotne, **osoby z niepełnosprawnościami powinny mieć zapewniony dostęp do środków komunikacji, w tym technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych, powszechnie dostępnych lub powszechnie zapewnianych, zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich, na zasadzie równości z innymi osobami.** Środki podejmowane w tym celu przez państwo obejmują rozpoznanie i eliminację przeszkód i barier w zakresie dostępności informacji, komunikacji i innych usług, w tym usług elektronicznych i służb ratowniczych, co zostało wprost wskazane w artykule 9 ust. 1 lit. b Konwencji.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że skierowałem wystąpienie w sprawie dostępności komunikacji dla osób z niepełnosprawnościami w związku z rozprzestrzenianiem się SARS-CoV-2 na ręce Pana Pawła Wdówika, Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych, którego kopię pozwalam sobie przesłać w załączeniu. Będę zobowiązany za pochylenie się przez Pana Ministra również nad opisanymi w tym piśmie problemami, które dotyczą dostępności informacji i pomocy medycznej dla osób z niepełnosprawnościami.

Biorąc powyższe pod uwagę, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2018 r. poz. 2179, z późn. zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o podjęcie wszelkich niezbędnych działań w celu zagwarantowania osobom z niepełnosprawnościami realizacji ich praw, w tym prawa pozyskiwania informacji na zasadzie równości z innymi osobami, w obliczu pandemii

COVID-19 oraz poinformowanie o podjętych w tym celu inicjatywach. W szczególności proszę o pilne uzupełnienie wskazanej strony internetowej o informacje o formach pomocy dostępnych dla osób niesłyszących w sposób realizujący zasadę dostępności. Mając na względzie trudny czas, który jako społeczeństwo powinniśmy przejść kierując się zasadą solidarności, proszę o potraktowanie sprawy jako pilnej.

Z poważaniem

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

Załącznik: kopia wystąpienia z dnia 17 marca 2020 r. skierowanego do Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych, znak: XI.812.1.2020.AKB.

Do wiadomości:

Pan Paweł Wdówik

Pełnomocnik Rządu do spraw Osób Niepełnosprawnych

ul. Nowogrodzka 1/3/5

00-513 WARSZAWA